

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 274/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovvej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. CIMRÁK, s. r. o., Štefánikova 7, Nitra, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ing. Martin Cimrák, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/115/2020 z 27. októbra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6Cdo/115/2020 z 27. októbra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6C/152/2010-317 z 18. februára 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bola zamietnutá žaloba žalobcov proti sťažovateľovi ako žalovanému, ktorou sa domáhali uloženia povinnosti sťažovateľovi na zaplatenie 66 388 eur s príslušenstvom oproti povinnosti žalobcov vydať sťažovateľovi nehnuteľnosti bližšie špecifikované v rozsudku. Okresný súd zároveň rozhodol, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 7Co/308/2015-345 z 15. marca 2018 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a sťažovateľovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Okresný súd uznesením č. k. 6C/152/2010-422 z 27. marca 2019 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“)

nepriznal sťažovateľovi proti žalobcom nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 470 ods. 1, § 251, § 255 ods. 1 a § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pričom dôvody nepriznania nároku na náhradu trov sťažovateľovi napriek jeho plnému úspechu vo veci samej videl v okolnostiach danej veci, ktoré viedli žalobcov k uplatneniu nároku na súde, a v majetkových pomeroch žalobcov, ktoré podrobne odôvodnil, pričom dodal, že týmto nedochádza k neprimeranej tvrdosti voči sťažovateľovi, dané rozhodnutie sa javí ako spravodlivé, neodporujúce dobrým mravom. Krajský súd uznesením č. k. 7Co/124/2019-475 z 30. augusta 2019 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil a priznal žalobcom proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov druhého odvolacieho konania v plnej výške. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie považoval aplikáciu § 257 CSP za dôvodnú a za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval okolnosti danej veci, ale predovšetkým sociálny aspekt na strane žalobcov. Na potvrdenie správnosti poukázal na to, že v konaní bolo preukázané, že dom, ktorý kúpili žalobcovia od sťažovateľa, vlhne a steny plesnivejú. Žalobcovia sa po zistení nedostatkov pokúsili vec riešiť so sťažovateľom mimosúdne, pričom sťažovateľ im poskytol na ich odstránenie (iných ako vlhnutie a pleseň) sumu 2 200 eur. Z dôvodu, že k odstráneniu vlhnutia stien domu nedošlo a bývanie v takomto dome ohrozovalo zdravie žalobkyne, ktorá je alergická na plesne, trpí dlhoročne na chronický kašeľ a má dýchacie ťažkosti, žalobcovia odstúpili od zmluvy a žiadali vrátiť kúpnu cenu, s čím sťažovateľ nesúhlasil, a preto sa obrátili so žalobou na súd. Žaloba bola zamietnutá z dôvodu, že žalobcom sa nepodarilo preukázať účinné odstúpenie od kúpnej zmluvy (neuplatnenie práva žalobcami u sťažovateľa včas a zákonným spôsobom), teda nešlo zo strany žalobcov o šikanóznou žalobu. Na to, aby žalobkyňa, ale aj iné osoby mohli v predmetnom dome bývať, je potrebné vlhnutie stien odstrániť, a to vynaložením finančných prostriedkov, čo je pre žalobcov vzhľadom na ich príjmy, ktoré krajský súd špecifikoval, značne náročné.

3. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP odmietol. Dovolací súd považoval zo spisového materiálu za preukázané, že postupom súdu nedošlo k takej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorú sťažovateľ v podanom dovolaní namietal, keď rovnako ako v odôvodnení svojho rozhodnutia (bod 14) uviedol odvolací súd, aj najvyšší súd zistil, že právnomu zástupcovi sťažovateľa bola 20. decembra 2018 elektronickými prostriedkami doručovaná spolu s uznesením č. k. 6C/152/2010-408 z 20. decembra 2018, ako aj sťažnosťou žalobcov výzva, aby sa v lehote 10 dní vyjadril k možnému použitiu § 257 CSP pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie (doručená 2. januára 2019, pozn.). K sťažovateľom namietanému porušeniu procesných ustanovení tým, že nebol explicitne a vhodným spôsobom vyzvaný na vyjadrenie k možnému použitiu § 257 CSP, dovolací súd uviedol, že doručovanie elektronickými prostriedkami je jedným zo spôsobov doručovania súdnych písomností. Námietku nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu najvyšší súd vyhodnotil ako nedôvodnú, nemajúcu oporu v obsahu spisu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Proti napadnutému uzneseniu o odmietnutí dovolania podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Postupom „súdu“ bol porušený princíp kontradiktórnosti konania. Odvolací súd priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania, o ktorých súd prvej inštancie rozhodol uznesením č. k. 6C/152/2010-377 z 26. októbra 2018 tak, že sťažovateľovi priznal náhradu trov konania vo výške 1 027,91 eur. Proti tomuto uzneseniu podali žalobcovia sťažnosť, v ktorej žiadali, aby sťažovateľovi v súlade s § 257 CSP neboli priznané trovy odvolacieho konania. Okresný súd ich sťažnosť zamietol, pričom v rámci doručenia tohto uznesenia adresoval sťažovateľovi aj prípis, v ktorom mu umožnil vyjadriť sa k možnosti nepriznania trov podľa § 257 CSP. Keďže však okresný súd spolu so sťažnosťou sťažovateľovi zároveň doručil aj rozhodnutie o nej (č. k. 6C/152/2010-408 z 20. decembra 2018, pozn.), sťažovateľ považoval za bezpredmetné sa k tejto otázke vyjadrovať, a to aj z dôvodu, že išlo o prípis k doručovanému rozhodnutiu o trovách odvolacieho konania. Takýto prípis sťažovateľ nepovažuje za jednoznačnú a explicitnú výzvu na vyjadrenie sa k aplikácii § 257 CSP. V tejto súvislosti poukázal na nález ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 153/2018, v ktorom ústavný súd uviedol, že súd v prípade použitia § 257 CSP je povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia a strana má právo byť explicitne vyzvaná, aby včas k prípadnej aplikácii § 257 CSP vyjadrila svoje stanovisko. K názoru odvolacieho súdu aj najvyššieho súdu, podľa ktorého mal sťažovateľ možnosť na vyjadrenie aj v odvolaní zo 16. januára 2012 k rozsudku č. k. 6C/152/2010-212 zo 4. januára 2012, uviedol, že tento záver považuje za absurdný, pretože tento rozsudok bol odvolacím súdom zrušený a tiež preto, že odvolanie je iný procesný prostriedok než vyjadrenie sa k niektorej aplikácii určitého ustanovenia.

b) Bližšie nešpecifikované rozhodnutie považuje sťažovateľ za nepreskúmateľné, „*keďže sa v ňom nachádzajú informácie o finančnej situácii žalobcov, ktoré nie sú vôbec preukázané, súd neuviedol ani z akých zdrojov ich čerpal. Odvolací súd síce v bode 15. rozhodnutia uvádza, že ich majú preukazovať listiny č. 376, 395 až 401, 406, bez toho, že by súd uviedol čo sa v týchto listinách nachádza, resp. čo majú preukazovať*“, a tieto sťažovateľovi ani neboli doručené na vyjadrenie, čo považuje za závažné porušenie zásady kontradiktórnosti.

c) Za rozporný s princípom právnej istoty považuje sťažovateľ taký postup, keď odvolací súd nenašiel dôvody na aplikáciu § 257 CSP a rozhodol o priznaní nároku na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, no súd prvej inštancie rozhodol rozdielne. Uznesenie okresného súdu bolo prekvapivým a v rozpore s legitímnym očakávaním sťažovateľa, ktorý v čase vydania rozsudku súdu prvej inštancie očakával, že okresný súd rozhodne o trovách v zmysle zásady úspechu podľa § 142 Občianskeho súdneho poriadku, keďže ani súd a ani žalobcovia nedali podnet na uplatnenie výnimky a navyše v čase vydania rozsudku súdu prvej inštancie sťažovateľ nemal vedomosť o tom, že do účinnosti vstúpi nový procesný predpis, ktorý bol súdom aplikovaný. Odvolací súd následne konal v rozpore so svojím predchádzajúcim rozhodnutím, keď za nezmenených okolností rozhodol opačne a sťažovateľovi nepriznal trovy konania. Dovolací súd k tejto otázke neposkytol žiaden výklad ani názor, čím je jeho rozhodnutie arbitrárne pre nepreskúmateľnosť a nedostatok odôvodnenia.

d) Dovolací súd vo svojom odôvodnení nedal odpoveď na zásadnú námietku sťažovateľa, v zmysle ktorej súd rozhodoval o aplikácii § 257 CSP na základe tvrdení, o ktorých sa dozvedel takmer štyri roky od vyhlásenia rozsudku súdom prvej inštancie až zo sťažnosti proti trovám odvolacieho konania a ktoré sa mali týkať obdobia rokov 2017 a 2018. Uvedené je podľa presvedčenia sťažovateľa v zjavnom rozpore so zásadou koncentrácie konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania, ktorému sťažovateľ vyčíta arbitrárnosť a nedostatok odôvodnenia.

6. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane pripomína (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 159/08, IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 365/2017), že otázku, kedy je prípustné dovolanie, rieši zákon, t. j. ide o otázku zákonnosti. Ústavný súd akceptuje, že otázka posúdenia, či sú splnené zákonné podmienky prípustnosti dovolania, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017).

7. Vychádzajúc z citovanej judikatúry, v zmysle ktorej posudzovanie splnenia podmienok dovolacieho konania je v zásade vo výlučnej právomoci najvyššieho súdu, a zohľadňujúc argumentáciu sťažovateľa v jeho sťažnosti podľa čl. 127 ústavy sa úloha ústavného súdu vo veci obmedzuje na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení dostatočným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoj záver o neprípustnosti dovolania.

8. Po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti predložená argumentácia nie je spôsobilá spochybniť ústavnú konformnosť prijatých právnych záverov. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti opakuje výhrady, ktoré už uplatnil pred krajským súdom a rovnako najvyšším súdom, a vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu v ústavnej sťažnosti nepredložil konkrétnu argumentáciu spochybňujúcu udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Prevažná časť jeho argumentácie je len opakovaním argumentácie uvedenej v dovolaní a predtým v odvolaní, čím stavia ústavný súd do pozície ďalšej prieskumnej inštalácie, ktorá by mala opätovne posudzovať rovnaké námietky. Takéto postavenie ústavnému súdu neprináleží. Ústavný súd nie je opravnou inštaláciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Rozhodovacia činnosť ústavného súdu vychádza z toho, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

9. Rozhodovanie o trovách konania je v podstate druhotným spektrom konania, preto z pohľadu ústavnoprávnej udržateľnosti rozhodnutia je nevyhnutné, aby všeobecný súd za každých okolností poskytol stranám v konaní priestor, aby sa vyjadrili k potencionálnej aplikácii § 257 CSP (II. ÚS 113/2019). Aplikácia § 257 CSP je možná výlučne v tom prípade, ak všeobecný súd dospeje k záveru, že v okolnostiach danej veci dôvody hodné osobitného zreteľa skutočne a bezvýhradne existujú. Vymedzenie obsahu tohto právneho pojmu je úlohou všeobecných súdov, a to vždy so zreteľom na kontext v konkrétne posudzovanej veci. Vzhľadom na to ústavnému súdu neprináleží posudzovať existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre aplikáciu daného ustanovenia, pretože ide o nezávislé diskrečné oprávnenie všeobecných súdov (I. ÚS 54/2019).

10. V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd uviedol dostatočné a presvedčivé dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľa z dôvodu jeho neprípustnosti [§ 447 písm. c) CSP] odmietol. Právny záver najvyššieho súdu, v zmysle ktorého si okresný súd riadne splnil svoju povinnosť

vyzvať sťažovateľa na vyjadrenie sa k možnému použitiu § 257 CSP elektronickým podaním doručeným mu 2. januára 2019, a hodnotenie, že sťažovateľom namietaná forma doručenia (skutočnosť, že výzva nebola doručovaná osobitne a výslovne, ale spolu s uznesením č. k. 6C/152/2010-408 z 20. decembra 2018) nezakladá porušenie princípu kontradiktórnosti konania, a tým naplnenie procesnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, považuje za ústavne konformný. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nemožno považovať za neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení Civilného sporového poriadku (upravujúcich prípustnosť dovolania a dovolacie dôvody v civilných veciach). V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa najvyšší súd zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s argumentáciou sťažovateľa, ktorou odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, jeho dovolanie, uznesenie krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu, ako aj procesný postup zaznamenaný v súdnom spise riadne preskúmal, no keďže nezistil splnenie podmienok prípustnosti dovolania, rozhodol o ňom spôsobom, ktorý mu Civilný sporový poriadok prostredníctvom § 447 CSP vyslovene umožňuje.

11. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého uznesenia je ústavný súd toho názoru, že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tak dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

12. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu